

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

5 Quid sit pignus & hypotheca.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Si mercator
sciat enim
perisse.

cupit assicurari, certò sciat eam perisse, non posse pacisci de eius assicuracione: nec perere eius aestimationem sibi restitui. Ratio est, quia obligatio, quam petit, est ad id, quod ipse nouit esse impossibile; impossibile enim est praestare periculum rei, ubi iam res perit. praestatio enim periculi & assicuratio, supponit rem adhuc esse in periculo, vel certè esse posse: at si scitur perisse, scitur non posse in periculo esse; ac proinde scitur non posse assicurari. Deinde quia dolus dat causam contractui: decipit enim assicuratores, quia dum rem, quam nouit perisse, petit assicurari, indicat eam non perisse, vel certè se putare nondum perisse. Itaque si assicurator soluit aestimationem rei quae perit, tenetur mercator ipsi eam restituere; & praeterea tenetur sarcire damna, si aliqua ex eo contracti sunt secuta, assicurator autem tenetur ei refundere pretium acceptum; quia contractus fuit nullus. Si tamen non erat omnino certum rem perisse, videtur mercator aliquid posse exigere ab assicuratore,

vt notat Molina disput. 507. quia soluendo pretium, exponit se alicui periculo amittendi illius pretij absque incommodo assicuratoris. si enim forte non perierit, assicurator absque villo damno retinebit pretium: ergo si perierit, poterit ab illo aliquid repetere supra pretium: quia si assicurator potest lucrari, aequitas postulat vt etiam possit perdere: at non possit perdere, nisi aliquid amplius, quam sit pretium acceptum, possit ab eo repeti. Tantum ergo poterit tunc repetere, quantum ipse oblaturus fuisset; si rei veritatem intellexisset, vel certè quantum prudens aestimabit in tali casu, spectatis omnibus circumstantiis, debuisset offerri.

27
Si sciat non
fore periculum.

Aduerte tamen, si ordinariè multum detur pro assicuracione, (v.g. tria in centum) ob magna pericula, quae plerumque vel à tempestate, vel à piratis impendent, quamuis ego praesciam ex Astrologia vel aliunde, non fore tempestatem; aut ex literis à amici, non fore piratas, aut fore securum comitatum, possum nihilominus pretium ordinarium assicuracionis accipere. quia illa obligatio passim tanti aestimatur, cò quòd pericula ordinariè occurrentia, sint magna. occultae enim illae causae mihi dumtaxat notae, quae periculum minuant, non minuant communem aestimationem; quia sunt ignotae. sicut merces possunt vendi pretio, quo passim à peritis aestimantur, etiam ea aestimatio pendeat ex raritate, quae exterius appareret, & tamen in re non est; cum sint adhuc multae merces occultae vel propinquae. Ita etiam obligatio ista potest vendi pretio, quo communiter aestimatur à peritis, etiam si ea aestimatio pendeat ex opinione communi periculorum, quae hic & nunc scis esse impedienda.

28
Quid si
nulla sub-
sint mer-
ces.

Petes Primò, Quidam nullas habens merces in nauis, sed fingens se habere, easque valere decem millibus aureorum, petit illas sibi assicurari Antuerpià Hispalim, datis quingentis aureis: Vtrum tunc si nauis pereat, teneatur assicurator soluere 10000?

Respondeo breuiter, si assicurator sciebat vel suspicabatur nullas esse merces, vel non tanti valoris, tenetur soluere: quia censetur esse contractus sponsonis, vt rectè docet Sotus lib. 6. qu. 7. artic. 1. nempe, vt si nauis salua venerit, lucretur 500. si perierit, amittat 10000. Si autem bona

fide putabat esse merces, vel esse tanti pretij, tunc est distinguendum. vel enim cum ea dispositione animi fecit contractum, vt etiam si sciuisset nihil esse, nihilominus voluisset contrahere; & hoc euentu tenetur soluere: quia tacita mens erat, etiam in eo euentu se obligare, & lucro damnoque exponere. Si autem ita erat affectus, vt si sciuisset, noluisse contrahere, ob metum fraudis, vel aliam causam; non tenetur soluere. sed etiam tenebitur (quamprimùm sciuerit illam fictionem) pretium restituere; quia non consentit in contractum. Verùm ordinariè qui assicurant, parum curant an merces tanti valeant; sed solum curant aestimationem: haec autem aestimatio mercibus illis, si quae sint, secundum proportionem applicari debet. vnde si tota mercium quantitas pereat, tota aestimatio soluenda est, etsi merces illae longè supra iustum aestimatæ fuerint. Si media pars earum pereat, media pars illius aestimationis est soluenda: si tertia, tertia; & sic deinceps.

Petes Secundò, Quid si plures sint assicuratores, quorum singuli solum pro parte aliqua spondeant, & dimidium mercium pereat?

Respondeo, Si partes singulorum designatae fuerint, illi tantum tenentur, quorum partes pereunt: si autem non fuerint designatae, tunc omnes tenentur contribuere pro rata ad partem quae perit. v.g. merces aestimentur 8000. aureorum, & quatuor sint assicuratores, quorum singuli quartam partem (nempe aestimationem 2000.) assureunt: si dimidium perierit, singuli tenentur conferre 1000. aureos: si quarta pars, 500. & sic deinceps.

DVBITATIO V.

Quid sit pignus & hypotheca.

Notandum est, Pignus proprie dici rem, quae traditur creditori. Hypothecam vero, quae sine traditione, nuda conuentione continetur, vt habetur Institut. de actionibus. §. Item Seruiana. dicitur enim pignus à pugno, quod manu tradatur, Graecè *πίναξ*. vnde pignus proprie est rei mobilis, hypotheca rei immobilis haec tamen distinctio non seruatur, nam haec nomina passim in iure idem valent; vt patet Institut. supra.

Vsurpantur tamen tripliciter. Primò, Pro re ipsa: & sic pignus seu hypotheca dicitur res aliqua mobilis vel immobilis, corporalis vel incorporalis, de qua inter debitorem & creditorem conuenit vt sit pro debito obligata, ita vt si debitor non soluent, possit creditor ex ea solutionem petere. Secundò, Pro contractu, seu conuentione illa, qua pignus constituitur. Tertiò, Pro obligatione, quae ex contractu in re nascitur. Simili modo mutuum, commodatum, depositum usurpantur pro re ipsa, pro contractu, & pro obligatione ex contractu orta.

DVBITATIO VI.

Quot modis contrahatur hypotheca.

Respondeo & Dico Primò, Generatim dupliciter contrahi. Primò, *Expresse*. Secundò, *Tacite*. *Expresse* autem contrahitur dupliciter.

Gg 4

Primò,